

Nhận diện và giải pháp ngăn chặn "tín dụng đen"

Thời gian qua, hoạt động "tín dụng đen", cho vay nặng lãi đã len lỏi từ thành thị đến nông thôn, gây ra nhiều thiệt hại cho người dân và doanh nghiệp, gây bức xúc trong nhân dân, gây mất an ninh trật tự trong xã hội... Làm cách nào để nhận diện "tín dụng đen" và cần giải pháp gì để ngăn chặn?

Kỳ 1: Vay tiền dễ như "tín dụng đen"

Tủ tục cho vay đơn giản, nhanh gọn, giải ngân nhanh chóng với số tiền vay không giới hạn. Thế nhưng một khi đã lỡ sa chân vào "tín dụng đen", chữ ký còn chưa ráo mực thì "thần chủ" mặc nhiên trở thành "khổ chủ" của chiếc bẫy tinh vi, gánh trên vai món nợ với lãi suất "cắt cổ".

Alô là có tiền!

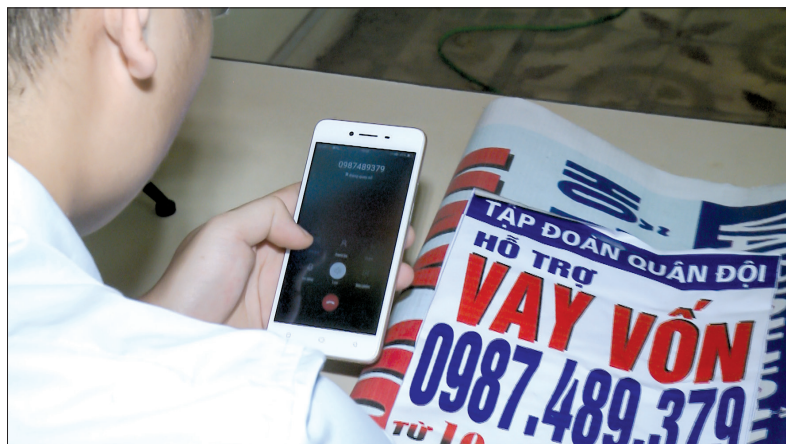
Alô là có tiền! Không cần phải thế chấp, chỉ cần có chứng minh thư nhân dân, giấy phép lái xe hoặc hộ khẩu thì bất kỳ ai cũng có thể vay được số tiền từ vài chục đến cả trăm triệu đồng và có thể nhận tiền ngay. Những tờ quảng cáo cho vay tiền với nội dung như thế này được dán, treo khắp mọi nơi: tụ điểm, cột điện, tường nhà, tường bao, thân cây và xuất hiện từ đường lớn đến ngõ hẻm. Trước bị xóa đi, tờ sau lại được dán lên tạo cho người dân cảm giác vay tiền rất dễ dàng. Và cũng chỉ cần vài cái click chuột trên các trang Google, Facebook... gõ cụm từ "vay online", "vay trực tuyến", "vay nhanh" sẽ xuất hiện nhan nhản các website cho vay tiền siêu nhanh. Thông điệp đưa ra cũng rất hấp dẫn: "Điện thoại liên lạc. Để hấp dẫn hơn nữa, có website còn đưa ra đủ chiêu trò như cho vay với lãi suất 0%/năm trong 10 ngày đầu tiên, phí tư vấn 0%, phí dịch vụ 0%; thủ tục vay siêu nhanh, siêu đơn giản với gần 100% đơn xin vay vốn được chấp nhận. Thế

nhưng khi tìm hiểu kỹ chúng tôi mới vỡ lẽ vay tiền không dễ như lời đường mật quảng cáo.

Theo số điện thoại quảng cáo, chúng tôi liên hệ với người cho vay tiền. Đầu dây bên kia có người đàn ông trả lời. Sau khi hỏi tên, địa chỉ khách hàng cần vay tiền, người đàn ông này nói: "Anh chỉ cần xuất trình chứng minh thư nhân dân, số hộ khẩu bản gốc và hợp đồng lao động mà không cần tài sản thế chấp. Để vay được tiền, anh phải cung cấp cho chúng tôi 4 số điện thoại của người thân để xác nhận thông tin có đúng sự thật hay không. Sau khi kiểm tra các thông tin, chúng tôi sẽ cho người đến chỗ ở và nơi làm việc của anh để xác minh, nếu hoàn thiện các thủ tục chỉ khoảng một giờ đồng hồ là anh nhận được tiền. Ở đây, chúng tôi cho vay theo hình thức trả góp hay còn gọi là bốc họ. Anh sẽ bị cắt trước tiền lãi và tiền gốc trả dần hàng ngày theo định mức số tiền vay. Nếu vay 10 triệu đồng, anh chỉ được cầm về 8 triệu đồng và phải trả 200.000 đồng/ngày trong vòng 50 ngày. Nghĩa là anh sẽ bị khấu trừ ngay 20% trong tổng số tiền vay".

Không như những lời quảng cáo

Đã có nhiều người dân vì cần tiền, tin theo những lời chào mời cho vay không thế chấp đã chấp nhận những khoản vay với lãi suất "cắt cổ". Anh Nguyễn Xuân H, phường Trần Lâm (thành phố Thái Bình) cho biết: Em tôi là sinh viên của một trường đại học, vì cần tiền chi tiêu cá nhân nên đã vay nóng 10 triệu đồng của một đối tượng chuyên cho vay nặng lãi ở thành phố Thái Bình. Đến hạn trả tiền nhưng

Chỉ cần một cuộc điện thoại là có thể vay tiền ngay mà không cần tài sản thế chấp.

em tôi không có tiền thanh toán, cứ vài ngày các đối tượng lại đến tận nhà đòi nợ nên em tôi đã trốn đi. Tiền lãi, tiền gốc cộng dồn rồi lại phát sinh thêm lãi, cuối cùng gia đình tôi gọi em về, gặp đối tượng cho vay thanh toán cả gốc và lãi hết 18 triệu đồng trong thời gian chưa đầy 5 tháng.

Thực tế, bên cạnh những người vay tiền để chơi cờ bạc, tệ nạn xã hội cũng có không ít người nghèo, người buôn bán nhỏ cần vay vốn để kinh doanh hoặc kiếm sống trở thành nạn nhân của "tín dụng đen". Cần tiền gấp mà không biết xoay sở ở đâu, những người này trong lúc bí bách đã tìm đến "tín dụng đen" trên tờ rơi quảng cáo, trên mạng hoặc qua lời giới thiệu của người quen mà không lường hết được hậu quả. Anh Hoàng Văn Tuấn, ở xã Vũ Chính (thành phố Thái Bình) kể: Mẹ anh quê ở huyện Tiên Hải chỉ vì muốn mua gạo nên đầu năm 2018 đã vay của một người trong xã 2 triệu đồng mua gạo giống. Chỉ biết khoản vay phải trả lãi nhưng bà lại không biết tính cụ thể số lãi là bao nhiêu, cứ nghĩ người làng ai lại lấy lãi cao. Thế nhưng

gà nuôi bị bệnh chết nên "cụt" mất cả vốn, bà cứ khất lần mãi không trả được tiền. Đến cuối năm, bà tá hỏa khi số tiền cả lãi và gốc lên đến 10 triệu đồng, không có tiền thanh toán, chủ về, gặp đối tượng cho vay thúc ép, đe dọa yêu cầu bà phải trả tiền, không sao được bà đành phải gọi con trai về trả hộ. Hay như anh Đào Xuân Q, xã An Cầu, huyện Quỳnh Phụ cho biết: Vì cần vốn làm ăn nên anh vay nóng ở ngoài số tiền 100 triệu đồng với lãi suất 200.000 đồng/ngày mà đối tượng cho vay bảo với anh là lãi rất "hữu nghị" vì chỗ quen biết. Thế nhưng, mỗi tháng anh Q phải thanh toán tiền lãi 6 triệu đồng, tính ra lãi suất 72%/năm, cao gấp nhiều lần lãi suất ngân hàng. Lãi mẹ đẻ lãi con, gần 2 năm anh vẫn chưa trả được nợ, số tiền vay cộng dồn gấp gần 3 lần số tiền vay ban đầu nên anh Q đành phải bán tài sản, vay mượn từ người thân để trả nợ.

Đây chỉ là những trường hợp chúng tôi biết được qua tìm hiểu thông tin. Còn theo cơ quan công an, thực tế thời gian qua có nhiều trường hợp vay tiền để giải quyết nợ nần, đầu tư làm ăn hay vay tiêu dùng nhưng do không tìm hiểu kỹ đã tìm đến "tín dụng đen" và dẫn đến nợ nần và để lại những hậu quả khôn lường. Nếu chấp nhận trả đúng, trả đủ số tiền vay thì người vay cũng phải chịu một mức lãi suất cao gấp nhiều lần so với lãi suất thông thường của các tổ chức tín dụng. Có nhiều trường hợp do vay mượn với lãi suất "cắt cổ" không có khả năng chi trả dẫn đến phải bán nhà, đất để trả nợ. Đối với những trường hợp không có tài sản để trừ nợ, các chủ nợ cũng tìm đến gây sự và giải quyết theo kiểu "xã hội đen". Nhiều trường hợp bị đánh đập, phá hoại nhà cửa cũng chỉ vì đổ nợ do vay mượn từ "tín dụng đen".

(còn nữa)

NGUYỄN HÌNH - NGUYỄN TÙNG

Hiệu quả mô hình câu lạc bộ liên thế hệ tự giúp nhau

Sau 1 năm đi vào hoạt động, Câu lạc bộ (CLB) liên thế hệ tự giúp nhau thôn Tiên Phong, xã Vũ Tây (Kiến Xương) đã phát huy hiệu quả tích cực. Hoạt động của CLB không chỉ góp phần cải thiện sức khỏe, tinh thần và phát huy vai trò của người cao tuổi trong hoạt động cộng đồng mà còn quản lý tối ưu nguồn vốn để nhân rộng mô hình sang các thôn khác.

Hũ gạo tình thương của Câu lạc bộ đã quyên góp được hơn 145kg gạo giúp đỡ thành viên có hoàn cảnh khó khăn.

CLB liên thế hệ tự giúp nhau thôn Tiên Phong được thành lập từ tháng 7/2018 với 58 thành viên. Hoạt động của CLB tập trung vào các nội dung chính như: chăm sóc sức khỏe, tổ chức khám sức khỏe định kỳ; theo dõi huyết áp cho thành viên; tập thể dục dưỡng sinh; truyền thông về tự chăm sóc sức khỏe; tiếp cận thể thao miễn phí. Ngoài ra, các thành viên còn được hỗ trợ vốn, thông tin, phát triển kinh tế. Cùng với đó, các thành viên được tham gia hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao; chăm sóc tại nhà cho người có hoàn cảnh khó khăn; tự giúp nhau, hỗ trợ cộng đồng và nâng cao nhận thức về quyền và lợi ích của người cao tuổi.

Anh Bùi Văn Thiện là một trong những thành viên trẻ nhất của CLB, năm 2018 anh được vay vốn từ CLB để đầu tư nuôi gà thịt, gà trứng. Anh Thiện chia sẻ: Từ nguồn vốn vay của CLB kết hợp với số vốn tích lũy của bản thân, tôi đã mua hơn 1.500 con gà giống Ai Cập kết hợp thả thêm một số loại cá truyền thống, vịt, ngan để phát triển chăn nuôi. Đến nay, đàn gia cầm của gia đình tôi sinh trưởng và phát triển tốt, trừ chi phí đầu tư thu về hơn 100 triệu đồng/năm.

Cũng là một thành viên trong CLB anh Trần Văn Hải đã mạnh dạn vay vốn từ CLB đầu tư máy móc phát triển nghề cơ khí. Hiện nay, xưởng cơ khí của gia đình anh tạo việc làm cho 8 lao động với mức lương từ 5 - 7 triệu đồng/người/tháng.

Anh Hải cho biết: Vừa được hỗ trợ về vốn sản xuất, lại được thăm khám sức khỏe miễn phí thường xuyên nên gia đình tôi cảm thấy rất vui khi tham gia sinh hoạt trong CLB. Các thành viên hòa đồng, không phân biệt tuổi tác và luôn giúp đỡ nhau về vốn, kinh nghiệm sản xuất, giúp nhau làm giàu vươn lên trong cuộc sống.

Để nguồn vốn hỗ trợ phát huy hiệu quả, Ban chủ nhiệm CLB lập danh sách những thành viên cần vay vốn, chủ động giám sát hoạt động sản xuất của các thành viên, từ đó kịp thời tháo gỡ những khó khăn, giúp các thành viên vươn lên trong sản xuất. Hiện nay, số vốn vay từ tổ chức HAI (tổ chức Hỗ trợ người cao tuổi Hàn Quốc) cho CLB vay tăng lên hơn 105 triệu đồng, lãi suất cho vay được CLB thu về và dùng để cho các thành viên khác vay phát triển kinh tế.

Bên cạnh việc giúp đỡ hội viên phát triển kinh tế, các thành viên trong CLB còn luôn chú trọng thực hiện công tác tình nghĩa với hoạt động gây quỹ tấm lòng vàng và hũ gạo tình thương. Bà Lê Thị Tâm, Chủ nhiệm CLB cho biết: Cán bộ và nhân dân trong xã quan tâm giúp đỡ hơn 34 triệu đồng xây dựng quỹ tấm lòng vàng, các thành viên đã ủng hộ hơn 145kg

gạo để giúp đỡ 12 thành viên có hoàn cảnh khó khăn vươn lên trong cuộc sống. Đời sống được nâng lên, các thành viên tích cực tham gia bảo vệ môi trường với nhiều hoạt động như thu gom rác thải, mua 7 thùng đựng rác để nơi công cộng, nhận chăm sóc 78 bồn hoa trên tuyến đường trục chính của xã. Đặc biệt, chúng tôi đã thu gom được hơn 16.000 bao bì thuốc bảo vệ thực vật góp phần bảo vệ môi trường trong khu dân cư.

Ông Hà Văn Trấn, Chủ tịch Hội Người cao tuổi xã Vũ Tây cho biết: Hiệu quả bước đầu của CLB liên thế hệ tự giúp nhau thôn Tiên Phong đã có tác dụng tích cực trong chăm sóc, phát huy vai trò của người cao tuổi. Đây là mô hình hoạt động phù hợp với người cao tuổi và thu hút sự tham gia nhiệt tình của các ban, ngành, đoàn thể, chính quyền địa phương. Để giúp Ban chủ nhiệm nâng cao kỹ năng, điều hành tốt hoạt động của CLB, thời gian tới chúng tôi sẽ tiếp tục mời tổ chức HAI tập huấn về kỹ năng sinh hoạt, tổ chức các trò chơi, cách thức tổ chức hoạt động chăm sóc sức khỏe... từ đó tạo sự thu hút, hấp dẫn không chỉ hội viên hội người cao tuổi mà với các tầng lớp nhân dân.

TIẾN DAT

Doanh nghiệp dịch vụ tài chính xuất hiện nhiều ở vùng nông thôn.

Đình Trong của làng La Điện, xã Tự Tân (Vũ Thư) nằm trên đất xóm Nam Long. Đình là chốn linh thiêng, thờ cúng thần hoàng làng - người góp công cứu nước thuở xưa; là nơi tế lễ đậm nét văn hóa tâm linh, nơi hội họp, làm việc của chức việc làng, tổng; là chứng tích đau thương, hào hùng của làng những năm đánh Pháp. Cả một đời bó bện với làng, lại ưa thích tìm hiểu lịch sử, văn hóa, cha tôi hiểu sâu sắc và truyền dạy cho anh em chúng tôi những điều đó.

Tôi biết chắc, đình Trong - đình Cháy trong thời kháng chiến chống Pháp, là cán bộ Đoàn Thanh niên cứu quốc xã, cha tôi đã nhiều lần hội họp ở đây, lúc địch chưa phóng hỏa thiêu đốt đình (nền đình có tên gọi là đình Cháy). Rồi hòa bình, làm văn hóa xã, cha tôi cũng tham gia đội văn nghệ La Điện, cũng diễn tuồng, diễn chèo cùng các bác, các anh chị ở sân đình. Tuổi ấu thơ và lúc chớm vào tuổi thanh niên, tôi có nhiều kỷ niệm với đình Ngoài, đình Trong.

Làng La Điện gồm bốn xóm: Đông An, Nam Long, Kiều Mộc

Đình Trong - những gì tôi nhớ

(Gò, Trại Vạn), Bắc Sơn (xóm Trại). Làng có hai ngôi đình. Có lẽ tính từ ngoài quốc lộ 10 vào mà mọi người làng gọi rồi thành quen: đình Ngoài, đình Trong. Khác với đình Ngoài, thờ tôi còn chưa thoát ly đi học rồi đi

công tác, chỉ có một nhà dân (nhà ông Trại) ở để trồng non, coi sóc đình, chùa, đình Trong có rất nhiều nhà dân sum vầy. Qua cổng làng xây gạch bê thế, vững chắc, rẽ trái ngay là đất đình - cả sân và hồ sen, hồ

súng trước cửa đình. Ra đồng, sang xóm bên, sang xã... đều đi qua cổng làng, nghĩa là được dịp trông đình. Tôi chưa được xem, được dự lễ ở đình Trong khi đình chưa cháy mà có được dự thì lúc ấy còn bé quá, không

Ảnh minh họa

nhớ nổi. Nhưng tôi lại yêu và gắn gũi với đình đến kỳ lạ.

Tôi bơi lội, ngụp lặn mò củ súng ở hồ trước cửa đình cùng chúng bạn. Vì hồ rộng, nước trong hai đầu bởi hai mương không tự động mà trong mát, không thả cá nên không có "gấu" như tắm ao. Tôi hay vào nhà bà ngoại ở, ăn, phụ giúp bà nuôi tằm (nhà bà ngoại tôi cách đình chừng hơn trăm mét, nay đất của ông bà tôi hiến cho họ ngoại làm nhà thờ họ).

Tôi học lớp 2 ở đình Trong do thầy Phạm dạy. Tôi say mê những đêm diễn chèo, diễn tuồng ở sân đình. Sân khấu được dựng từ sáng bởi bàn học sinh, bàn mượn nhà dân; tre, luồng... cũng đi mượn. Đội văn nghệ La Điện nổi tiếng khắp vùng, giành giải ở tỉnh, huyện. Tôi nhớ các nhạc công, diễn viên: ông Hịch, ông Khâm, ông Kiên, ông Trát, ông Giám, ông Nhón, cô Ky (Huyền), anh Nội, chị Đào, chị Thần, chị Tuyết (Thú), cô Khuyến, anh Ruyện... Cha tôi khi viết kịch, khi viết lời cho cũng là nguồn cảm hứng chấp cánh bay xa cho những tâm hồn nghệ sĩ như Cao Bá Khoát, Cao Thị Chi...
Đình Trong là niềm tự hào, là nỗi nhớ, lòng biết ơn của người đi xa. Đây từng là nơi làm lễ xuất quân, là nơi lưu giữ lời thề ra trận của thanh niên làng, nhất là xóm Nam Long. Có người đã hóa thân thành đất nước như Bùi Văn Chiến, Cao Quý Trạng, Cao Sỹ Yêm, Trần Văn Tân, Trần Cao Mại, Trần Trọng Kim, Trần Văn Đạm, Đặng Văn Nam, Cao Văn Ôn, Cao Văn Miếu, Phạm Văn Quyến, Cao Văn Noãn, Cao Văn Bôn... Có người trở thành sĩ quan cao cấp, trung cấp của quân đội như: Phạm Văn Chuyển, Trần Xuân Triêm, Cao Bá Chử, Cao Văn Báo, Đặng Văn Thi...
Đình Trong là hồn cốt làng nuôi dưỡng lớp trí thức mới. Đó là Trần Duy Đoà, Cao Khắc Khoan, Trần Chu Tác, Trần Quốc Khuynh, Phạm Văn Lạo, Phạm Văn Lân, Cao Hòa Liêm, Cao Minh Trí, Cao Gia Nức, Cao Khắc Ngữ... và các em, các cháu sau này. Đình Trong cũng là nguồn cảm hứng chấp cánh bay xa cho những tâm hồn không còn chỗ trống. Tụi nhỏ

chúng tôi trèo cả lên cây nhãn để xem.

Đình Trong là niềm tự hào, là nỗi nhớ, lòng biết ơn của người đi xa. Đây từng là nơi làm lễ xuất quân, là nơi lưu giữ lời thề ra trận của thanh niên làng, nhất là xóm Nam Long. Có người đã hóa thân thành đất nước như Bùi Văn Chiến, Cao Quý Trạng, Cao Sỹ Yêm, Trần Văn Tân, Trần Cao Mại, Trần Trọng Kim, Trần Văn Đạm, Đặng Văn Nam, Cao Văn Ôn, Cao Văn Miếu, Phạm Văn Quyến, Cao Văn Noãn, Cao Văn Bôn... Có người trở thành sĩ quan cao cấp, trung cấp của quân đội như: Phạm Văn Chuyển, Trần Xuân Triêm, Cao Bá Chử, Cao Văn Báo, Đặng Văn Thi...
Đình Trong là hồn cốt làng nuôi dưỡng lớp trí thức mới. Đó là Trần Duy Đoà, Cao Khắc Khoan, Trần Chu Tác, Trần Quốc Khuynh, Phạm Văn Lạo, Phạm Văn Lân, Cao Hòa Liêm, Cao Minh Trí, Cao Gia Nức, Cao Khắc Ngữ... và các em, các cháu sau này. Đình Trong cũng là nguồn cảm hứng chấp cánh bay xa cho những tâm hồn không còn chỗ trống. Tụi nhỏ

Một thời gian dài, rất dài, do các lý do khác nhau, lễ hội hai đình không được mở hoặc có mở cũng không đầy đủ nghi thức. Những năm gần đây rưng rưng, linh đình lắm, lễ hội La Điện. Phần nghi lễ bảo đảm tôn nghiêm. Phần hội tưng bừng và văn minh. Tín ngưỡng được tôn trọng, mê tín dị đoan, bài bạc bị loại trừ. Có sự kết nối giữa lịch sử, truyền thống với nét tươi mới đương đại. Có khai thác thể mạnh, nét tự hào của làng với sự góp mặt của bầu bạn gần xa. Cũ và mới, không bó mình trong lũy tre xanh, ngay cả trong những đêm văn nghệ, cuộc sống mới của người quê tôi, cũng là đây.

Đình Trong đã được phục dựng. Các lễ hội đã tổ chức đúng mong muốn người dân và phù hợp với quy định của Nhà nước. Người dân La Điện, dù đang sinh sống ở quê hay ít có dịp về làng, vui và tự hào, cảm ơn cái tâm, cái tầm của những người có trách nhiệm của làng, xã với người xưa, người hôm nay và cả mai sau.

PHẠM NGỌC LANH
(Sở Giáo dục và Đào tạo Bắc Giang)